

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 13 Lutego v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W i l n o.

Rząd Gubernialny Litewsko-Wileński przesłał do Redakcyi gazety Kurjera Litewskiego, dla ogłoszenia, o wymianie monety miedzianej starego stępla na nową lub na assygnaty, postanowienie, w brzmieniu następującym:

Kopija z kopii. Okolnie do wszystkich Izb i Ex-pedycy Skarbowych.
M. S.

Departament Podskarbstwa Państwa
Wydział Rozporządzeń.

Oddział IV.
Stół I.

7 stycznia 1825.
Ner 39.

O wymianie monety miedzianej starego stępla na nową lub na assygnaty.

N. 3705.

Przez Dziennik Komitetu PP. Ministrów, Na y w y ż e y potwierdzony, dnia 9 grudnia upływnionego 1824 roku, postanowiono: ażeby wszystkie pieniądze miedziane starego stępla, znajdujące się jeszcze w obrocie, koniecznie w przeciągu trzech miesięcy były wymienione w Podskarbstwach Powiatowych, na monetę miedzianą nowego stępla, albo na assygnaty bankowe Państwa; w przeciwnym zaś zdarzeniu, jeżeli po upłynieniu tego terminu znajdą się u kogokolwiek pieniądze miedziane starego stępla, takowe pieniądze podpadać mają konfiskacie, zakreślony zaś termin trzymiesięczny liczyć w każdym mieście i powiecie od dnia

otrzymania w niem o tem postanowienia, niezwłoczne i po wszystkich miejscach opublikowania tego włożyć na surową odpowiedzialność Zwierności miejscowej.

Na skutek czego polecam wszystkim Izbom i Expedycjom Skarbowym nieodmiennie i ściśle do wykonania:

Naprzód, niezwłocznie i ściśle zalecić od siebie Podskarbstwom Powiatowym swej wiedzy, ażeby wchodzącą do nich dla wymiany do nich przynoszących monetę miedzianą starego stępla jakoto: piątki, groszewiki, kopieyki, grosze, a nawet półgrosze, przyjmowały w przeciągu naznaczonego trzymiesięcznego terminu z wydaniem w tymże czasie przynoszącym bez najmniejszego zatrzymania, monety miedzianej nowego stępla, lub assygnat Banku Państwa, a po upłynieniu pomienionego terminu, takowej wymiany już nie czynić, pod obawą naysurowszej za to odpowiedzi.

Powtóre: A tymczasem i zgola nie daley jak do tegoż trzymiesięcznego terminu, Podskarbstwa Powiatowe obowiązane są przynoszoną do nich od opłacających podatki i dochody monetę miedzianą wszystkich dawniejszych stęplow, przyjmować bez przeszkody i zapisywać do przychodu, podług właściwych artykułów, co gdzie należy i jak przepisano o tém ode mnie w przełożeniu z dnia 18 lipca 1823 roku; za upłynieniem zaś terminu trzechmiesięcznego, monety miedzianej nowego stępla, ani w podatkach, ani na wymianę, jak wyżej jest powiedziano, od nikogo nie przyjmować.

Patrzecie: niewniesione w swoim czasie do kassy, albo nieodmienione w niej, dawniejszego stępla pieniądze, które na ośnowie wyżej wspo-

mnionego postanowienia, konfiskowane i oddawane być mają do Podskarbstw Powiatowych, należy po przyjęciu zapisywać do przychodu, w osobnym artykule pod zawiadownstwem Departamentu Podskarbstwa Państwa.

Poczwarte: wchodzącą do Podskarbstw Powiatowych tym, drugim lub trzecim sposobem monetę miedzianą stępla dawniejszego, mają Izby Skarbowe i Expedycje Skarbowe podawać w swoich wiadomościach, przesyłanych do Departamentu Podskarbstwa Państwa pod literą A z miesiąca na miesiąc oddzielnie o monecie miedzianej nowego stępla.

Oryginał podpisali: Minister Skarbu Jenerał Porucznik Kankrin. — Dyrektor J. Rosenberg. — Zaświadczył Naczelnik stoła H. Chitrow
Z kopiją zgodno: Powytczyk Milanowski.

H I S Z P A N I A.

Madryt d. 18 stycznia.

(z Gazety Hamburskiej Börsen Halle).

Władze z wielu prowincy, osadzonych wojskiem francuzkiem, stosownie do umowy, weszły z prośbami do Króla Jmci, iż francuzcy jenerałowie rozbrajali królewskich ochotników; w prośbach tych wyrazili, iż oni władzę cywilną sobie przywłaszczają. Rada ministrów zgromadziła się z tego powodu w nieobecności Pana Zea, pod prezydencyą P. Calomarde i postanowiła prosić u Króla Jmci o udzielenie tajennych artykułów umowy, zawartej z Francją; na postanowienie, które Pan C. osobiście podał Królowi, odebrał odpowiedź: Zrob mi raport otrzymanych zażaleń od miast i prowincy, zajętych wojskiem francuzkiem, a o resztę nie troszcz się.

Krążąca zza granicy pogłoska, że nakazano znaczyć zaciąg wojska, jest bez zasady.

Wczora przybyli tu dwaj gońcy z Lisbony z listami, jeden do naszego rządu, a drugi do posła portugalskiego; ostatni wyjechał do Paryża.

Jenerał Campana, jenerałny kapitan prowincyi Sewilli, posłał mocny oddział wojska do Kadyxu, dla sprowadzenia z tamtąd byłych członków stanów Kortez: Septimo, Ramirez, Arellano i Rojo, którzy są tam w więzieniu; ale tego jenerała Latour-Foissac, na przełożenie obywateli i izy małżonki P. Arellano, odmówił.

Policya wydała ogłoszenie, iż familia byłych ochotników narodowych i urzędnicy konstytucyjni, którzy stosownie do wyroku królewskiego zmuszeni byli do opuszczenia Madrytu, mogą powrócić bez obawy prześladowania. Przebaczenie znajduje niejaki opór w radzie kastylijskiej, która krok ten za pospieszny uważa.

Rząd kazał urzędowie przez gazety zaprzeczyć pogłosce, że władze prowincjonalne Katalonii miały być przeniesione z Barcelony.

Jeśli można dać wiarę powieściom, krążącym tu od dnia wczorayszego, bardzo niesprawiedliwie utrzymują ci, którzy zarzucają ministeryum francuzkiemu, że zaniechało pożytków handlowych Francyi z naszą Ameryką; gdyż zapewniają, że rząd francuzki zawarł z rządem naszym przymierze handlowe, przez które francuzcy kupcy zastrzegli sobie wielkie korzyści, pochodzące ze zmniejszenia cła wchodowego od swoich towa-

rów, tak w *Hawannie*, jako i innych portach Ameryki.

Pomimo wszystkiego, co o tem rozgłoszono, rząd nieodebrał żadnej wiadomości urzędowej, o przybyciu okrętu Azyi (lub *S. Francisco de Assis*) do południowej Ameryki.

Prowinoye, *Estremadura* i *Katalonia*, w których woyska konstytucyjne naydłużey stały, wyjechały sobie, iż na rok 1825 opłacać będą tylko połowę dziesięciny; a gdzie się w nich o drugą połowę dopominają, stają z oporem.

Pod dowództwem *Bessieresa*, jako jenerałego kapitana, wysyłają woyska do *Cuenzy*, dla uśmierzenia zapalu, który tam jest większy, jak gdzie indziej.

Nota Anglii, względem uznania dwóch krajów południowej Ameryki, została tu d. 18 udzielona nadzwyczajney radzie ministrów, francuzkiemu sprawującemu interessa przy dworze tu-teyszym i posłom mocarstw północnych.

Jenerał *Latour-Foissac* w *Kadyzie* nie tylko odmówił wydania przez jenerała *Campana* żądanych członków byłych stanów *Kortez*, ale nawet zmusił kommissyą i oddział woysk przysłanych do opuszczenia *Kadyzu*. Intendent policyi *kadykskiej*, który zmuszony był wyjechać do *Chiclany*, i tam chciał skazać na wygnanie dwóch zakonników i 32 obywateli obwinionych o zdania *liberalne*, czego mu atoli francuzki komendant wyspy *Leonu* wzbronił, oświadczając, ażeby na przyszłość zupełnie się wstrzymał od podobnych kroków, i o każdym policyjnym uwięzieniu jemu we 24 godzinach donosił.

Jenerał *Latour-Foissac* uzbraja jak najszybciej *Kadyx* i jego okolice: z nowej naszej fabryki w *Sewilli* ma być tam posłana wielka liczba dział.

— Dnia 20. —

(z *Gazety Warszawskiej*).

Interessa skarbowe, albo raczye środki zasilenia wycieńczonego skarbu, zajmują ciągle ministrów naszych. Na jednym z ostatnich posiedzeń rady ministrów, rozważano podania kilku miast, w których woysko francuzkie stoi na osadzie, a które proszą o przywrócenie sądownictwa krajowego. Rada uznała potrzebę proponować Królowi Jmci odmianę tajnych artykułów układu, zawartego w dniu ostatnim grudnia, względem przedłużenia pobytu woyska francuzkiego; lecz Monarcha nie przyjął tego wniosku.

Zaciąg gwardyi królewskiej idzie z pośpiechem, lecz zaciąg 45.000 ludzi do woyska liniowego odłożono znowu do przyszłego miesiąca.

— Dnia 21. —

Słychać o zawartym traktacie handlowym między Hiszpanią i Francją, według którego okręty kupieckie francuzkie, płynące do osad hiszpańskich, które nie powstały, mają opłacać cło wchodowe bardzo małe.

Jenerał *Latour-Foissac* kazał umacniać *Kadyx* tak, aby twierdza ta była równie niedobyta, jak *Gibraltar*. Wreszcie handel w *Kadyzie* bardzo się zmniejszył. Przez cały tydzień, to jest, od dnia 7 do 14 stycznia nie zawinął tam żaden okręt, co się jeszcze od lat 40 nie zdarzyło.

— Dnia 23. —

Król Jmć przedłużył do dnia 1 marca termin, aby ci, którzy za uczynione dla ołtarza i tronu przysługi mogą mieć prawo do łaski Monarchy, przyrzeczoney postanowieniem z dnia 9 sierpnia, zgłaszali się do właściwej władzy.

W ogólności stronnictwa zdają się zbliżać do siebie.

— Dnia 25. —

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Cały dwór uda się niebawnie do *Aranjuez* gdzie i sztab główny francuzki znajdować się będzie.

Na wniosek Pana *Zea*, będą w Hiszpanii założone telegrafy. Już wyznaczono w tém celu kommissyą, której członkiem jest także pólkownik *Antonio de Montenegro*.

Zapewniają, że rząd nasz zawarł z kapitałami angielskimi układy o nową pożyczkę.

Kapituła w *Walladolid* zajmuje się czynnie urządzeniem i uzupełnieniem ochotników królewskich, i własnym kosztem zaspakaja wszelkie na to wydatki.

Ogłoszono wyrok królewski, zabraniający noszenia mundurów i ozdób honorowych, za rządu konstytucyjnego pozyskanych.

— Dnia 26. —

Nadzwyczajne zgromadzenie rady odbywa się ciągle. Prezes rady kastylijskiej *P. Vilela* zaproszony był na posiedzenie dnia 23 odbyte. A ponieważ tok interessów politycznych nietyczy się urzędu jego, i wszelkie noty dyplomatyczne nie są mu z tego powodu znanymi, wnoszą więc, i z podobieństwem, że te częste narady, nie tyczą się uznania przez Anglią niepodległości osad hiszpańskich w Ameryce, ale projektu do prawa amnestycznego. Niektórzy utrzymują nawet, że projekt do powszechnego przebaczenia już przeszedł w radzie i oczekuje tylko na potwierdzenie królewskie.

FRANCJA.

Paryż dnia 31 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Dziennik Gwiazda zapewnia, że jeszcze przed dwoma miesiącami, wydany był rozkaz, dozwalający Deputowanym z *Martyniki* do *Senegalu*, udania się teraz w kraie Zjednoczonych stanów Ameryki północney.

W Kollegium Sgo *Ludwika*, odbyła się wczoraj uroczystość na cześć *Karola Wielkiego*.

Dzieła pod tytułem „*Historia Wielkiej Armii*“ (w kampanii 1812 roku) napisanego przez Hrabiego *Ségur*, rozkupiono we dwóch dniach 4000 exemplarzy.

Mówią, że koronacja Króla odłożoną będzie do czasu późniejszego, niż wprzód mniemano.

Wyszedł dekret Królewski, powołujący do służby woyskowej 12,000 młodych żołnierzy z klasy roku 1823.

Gazeta codzienna głosi, że na uścicie *Tagu* przybyło 12,000 Anglików.

— Dnia 2 lutego —

(z *Gaz. Hamb. Börsen Halle*).

Donoszą z *Pontoise*, że wszyscy *Merowie* oświadczyli, iż wolą zrzec się swojego urzędu, jak odmówić kreski *P. Alex. Lameth*. Biskajskie prowincye opierają się odnowieniu *Ayuntamentos* (radców miejskich) zaleconych wyrokiem Królewskim, polegając na prawie od niepamiętnych czasów posiadaniem, wolnego obierania członków municypalności i innych junt krajowych.

Kapituła w *Valladolid*, której juryzdykcyą rozciąga się do *Guadalajara*, przyjęła na siebie umundurowanie ochotników Królewskich, w tym obwodzie. Stronnictwo duchowne w Hiszpanii pokłada wiele na tym rodzaju woyska.

Rozumieją, że 50 tylko familii dostanie 3cią część wynagrodzenia.

Adwokat *Grand* podał do Izby deputowanych prośbę, że emigranci mogą wprawdzie być na rozprawach, o wynagrodzenie, ale nie głosować na projekt do prawa: popiera to dowodami, czerpanymi z ksiąg prawnych, i zasad honoru.

W *Noyon* misyonarze spalili niedawno około 40 tomów dzieł *Woltera*.

Wczoraj Król Jmć przyjmował ciało dyplomatyczne, a dzisiaj przezydował na radzie.

Xiążę *Reuss-Greiz* przybył tu ze swoją małżonką.

Gazeta *Indicateur de Bordeaux* donosi: Angielski poseł w *Lizbonie* żądał i otrzymał złozenie z urzędów całego ministerium portugalskiego, które wzbraniało się uznać niepodległości *Brezylji*. Tey okoliczności przypisują wyjazd posła francuzkiego z *Lisbony*. A gazeta *Etoile* dzisiejszego wieczora wyraża: „Otrzymaliśmy gazetę *lisbońską* z d. 22 stycznia; ministerium portugalskie jest zmienione. Między nowo mianowanymi znajdują się *J. J. Torres* ministrem morskim; i krajów zamorskich, *Silv. Pinheiro Terreite*; tymczasowie ministrem stosunków zewnętrznych *Margrabia Palmella*, królewskim posłem w *Paryżu* i kawalerem

orderu *Chrystusa*; Hrabia *Suberra* posłem przy dworze londyńskim i kawalerem orderu wieży i miecza.

— *Dnia 3 lutego.* — (z *Gazety Warszawskiej.*)

Projekt do prawa względem wynagrodzenia emigrantów, który stał się powodem do wydania wielu dzieł politycznych, skłonił także do wydania dzieł prawniczych, które częścią obeymują zdanie względem rzeczzonego projektu, częścią mogą służyć za skazówkę tym, którzy chcą wynagrodzenia. Pierwsza część jednego z tych dzieł ma napis: *Zbiór praw i wyroków sądowych z czasu od roku 1791 do 1825 względem emigrantów, deportowanych, ich sukcesorów, wierzycieli i t. d.* Autorowie, adwokaci *Toillandier* i *Mongaloy*, obiecuja wydać drugą część zaraz po obradach nad wspomnianym projektem. Znany prawnik *Lepage* jest autorem drugiego dzieła pod napisem: *O emigrantach i ich wierzycielach.* Objaśnia w nim szczególnie prawa o zabranii na skarb dóbr emigrantów.

— *Dnia 4.* —

Znajduje się teraz w *Lugdunie* synowiec *Basz* Egiptu *Ibrahim Jussuf*; ma lat blisko 20, nosi kosztowny ubiór turecki, i okazuje hojność dla szpitalów i innych publicznych zakładów, które zwiedza.

O b r a d y I z b.

Izba Parów.

Dnia 31 z. m. Xiążę *Escars* zdał sprawę o dwóch projektach do prawa, jednego względem nadzwyczajnych opłat w dwóch departamentach, z powodu wydatków miejscowych, a drugiego względem pożyczek, które miasta *Havre* i *Loyal* chcą zaciągnąć. Większością 143 kręsek przeciwko 33 przyjęto projekt do prawa względem kopalni soli we wschodnich departamentach i *Vic.*

Dnia 3 b. m. *Margrabia d'Orvilliers* zdał sprawę o projekcie do prawa względem zamiany kilku dóbr koronnych. Zaczęły się potem obrady o projekcie do prawa względem klasztorów zakonnic.

Izba Deputowanych.

Dnia 4 b. m. zajęła się Izba mnóstwem podanych prośb. Petycje dotyczące się wynagrodzenia odesłano do rozpoznania wyznaczonej komisji, a inne, jako to, aby wynagrodzono także tym, którym ruchomy majątek na skarb zabrano, lub też aby emigrantom nie dawano wynagrodzenia, lecz dobra im powrócono, odrzuciła Izba.

— *Dnia 5.*

(z *G. Journal des Debats.*)

Król Jmć o pół do jedynastej słuchał mszy ś.; o pół do dwónastej przydywał na Radzie ministrów, na której *Delfin* był obecnym; znajdował się już i baron *Damas*, minister spraw wewnętrznych, który zupełnie już wyzdrowiał.

Wiadomo, że *Karol X.* długo mieszkał w *Edimburgu*. Z rozkazu *J. K. M.* konsul francuzki, w mieście tém znajdujący się, złożył 2000 fr. na wspomnienie pogorzelców.

Małżonka *Delfina*, uwiadomiona przez Deputowanego Departamentu *Wyższej Garony*, że gmina *Bonrepos*, nie ma sposobu na dokończenie rozpoczętej restauracji swojego kościoła, oddała na ręce jego 300 fr. ofiary do składki na ten cel pobożny.

Mówiono, że koronacja królewska będzie odłożona. Mnóstwo już listów przestano do wielkich urzędników, w których są oni uwiadomieni, że *K. J.* wyjedzie do *Reims* w pierwszych dniach maja.

Xiążę *Bourbon* dał 500 fr. na pogorzelców bazaru.

W niedzielę, d. 6 t. m. Hrabia *Pozzo-di-Bor-go*, ambasador rosyjski, daje wielki obiad dyplomatyczny.

Król Jmć ostatniey niedzieli z wielkiem odznaczeniem przyjął generała porucznika, *Excelmansa*, i łaskawie mu oświadczył, że go do służby przywrócił.

Gmina *Valognes*, znajoma ze swojego poświęcenia się dla sprawy królewskiej w każdym czasie, zapisała 1350 fr. na odnowienie monumentu w *Quibéron*.

Muzeum królewskie w pałacu *Luxemburskim* zostało zamknięte, do czasu ukończenia nowego uporządkowania nowych obrazów.

Król Jmć pozwolił Hrabieniu *Beauclerc*, dawniejszemu oficerowi marynarki maltańskiej, nosić ozdobę tego orderu, udzieloną mu od *W. Miśtrza Zakonu Rohan*, chociaż żonatemu.

— *Dnia 5.* —

Dzisiaj po mszy Król Jmć dał prywatne wysłuchanie arcy-biskupowi z *Bezançon*.

Dzisiaj w kościele ś. *Rocha* odprawiło się nabożeństwo żałobne, za duszę *N. Ferdynanda Króla Sycylijskiego*. Xieźna *Berry*, Xiążę *Orleans*, z całą swą familią byli na tem nabożeństwie. Xiążę *Talleyrand*, Xiążę *Aumont* i wiele znakomitych osób słuchało tego nabożeństwa.

Xieźna *Metternich*, która w *Paryżu* mieszka, od niejakego czasu jest chora: Mówią, że Xiążę *Metternich* wkrótce tu jest spodziewany. — W jednej z gazet ministerjalnych wieczornych czytamy: Dzisiaj na giełdzie mnóstwo różnych biegło pogłosek. Między innemi powiadano: że Xiążę *Metternich* przyjeżdża do *Paryża* podobno dla wielkiego układu finansowego z jednym znakomitym bankierem tutejszym. Przydają, że wyjazd posła austriackiego z *Amayki* znakiem jest odmiany polityki angielskiej względem *Ameryki południowej* i *Grecyi*; a w ośiasie, gdy dom *Rotschilda* dopełni pożyczki brezylijskiej. wszystkie te okoliczności staną się znakiem, że dwór wiedeński nie przeciwi się upanianiu, ogłoszonemu przez *Anglię*.

N I D E R L A N D Y.

Bruxella dnia 30 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiej.*)

Odebrany tu list z *Buenos-Ayres* zawiera wiadomości z *Chili* dochodzące do d. 3 października. Wyraża, iż generał *Kanterak* po bitwie stoczonej z *Boliwarem* d. 6 sierpnia, spiesząc się cofał, iż wojsko jego zmniejszyło się do 2500 ludzi, i że *Boliwar* ciągnąc jako zwycięzca do *Cusco*, zdobył już 6 prowincyi. Vice-Król *Laserna* połączył się z *Kanterakiem* przy *Dogulalos*. Okręt wojenny hiszpański *Asia* zawinął z 4ma mniejszymi statkami do *Callao*, a Kontr-Admirał *Guise* z fregatą i 4ma korwetami uważa poruszenia jego.

— *Dnia 4 lutego.* —

Pan *Robert Wilson* zabawiwszy tylko 20 dni w *Ostendzie*, popłynął z córkami swemi na powrót do *Londynu*.

Donoszą od granic francuzkich, iż komisya złożona z wyższych oficerów korpusu inżynierów i artylleryi, obeyrzy w miesiącu marcu wszystkie warownie w stronie północney, zacząwszy od *Dunkierki* aż do *Strazburga*. Ma rozpoznąć stan ich i zapasów wojennych, oraz zbrojowni i magazynów, a o wszystkiem zda sprawę ministrowi wojny.

W nocy z d. 20 na 21 z. m. wypłynęło razem z *Dunkierki* 99 okrętów kupieckich, które dla przeciwnych wiatrów nie mogły wcześnięj wyjść pod żagle.

Rotterdam 5 lutego.

Z powodu trwającej przez 48 godzin burzy, woda zalała trzy czwarte części tutejszego miasta. Najstarsi ludzie nie pamiętają tak wielkiego wezbrania morza. Woda uszkodziła znaczną ilość tytoniu, kawy, okru, bawełny i nasienia konieczyń.

A N G L I A.

Londyn dnia 29 stycznia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Słychać, że w dzień ś. *Jerzego* znaczne promocyje w wojsku i w marynarce ogłoszone będą.

Dnia jutrzejszego będzie wielki obiad u Lorda *Liverpool*, na który zaproszeni są najznakomitsi urodzeniem i godnością Anglicy, z powodu, że tenże Lord udzieli im mowę od tronu do zagajenia parlamentu ułożoną. Podobny obiad i w tymże samym dniu daje Lord *Canning*, na który zaprosił już wielu członków Izby niższej.

(r)

Podług listów odebranych z Lisbony, a do 17 stycznia dochodzących, posel nasz Pan W. A'Court donosił już dworowi portugalskiemu, w nocy urzędowej, o uznaniu niepodległości krajów Ameryki południowej.

Dnia wczorayszego odebrano przez umyślnego listy z Madrytu, datowane d. 26 z. m. wraz z odpowiedzią dworu madryckiego, na oświadczenie Anglii, względem zasłuznego uznania niepodległości Ameryki południowej, przez zawarcie z jej królem traktatów handlowych. W odpowiedzi tej uzala się gabinet hiszpański na to uznanie, i twierdzi, że rząd angielski nie miał dokładnych o stanie zamorskich krajów wiadomości, gdy przystąpił do oświadczenia się za powstańcami, w chwili, w której właśnie szczęście na stronę prawej władzy przeszło. Donosi oraz, iż wysłany będzie do Londynu nadzwyczajny poseł z obszernymi instrukcjami. Z tego ostatniego zamiaru wnoszą, że dwór hiszpański zamyśla drogą układów dyplomatycznych, odwieść rząd angielski od rozpoczętego przedsięwzięcia. Papiery hiszpańskie poszły zaraz w górę blisko o jeden procent.

Odebrano tu doniesienie z Mekki, że nowa wyprawa wysłana będzie z Judda przeciw zbuntowanym arabom: dwóch anglików będzie na ich czele. Kubitowie, którymi dowodzą Hussein i Mehomet niszczą i rabują tamtejsze okolice.

(z Gazety Warszawskiej).

Blisko New-Castle nad rzeką Tyne doświadczano niedawno poruszającej maszyny parowej, wążący 11,000 funtów, i mającej siłę 8 koni, a to nad dwóch kolejach żelaznych. Ciągnęła 12 wozów, naładowanych węglami, które ważyły blisko 71,000 funtów, i we 40 minutach odbyła drogę półtrzeciej mili angielskiej, czyli pół mili niemieckiej.

Porucznik okrętowy James Sabben ogłosił w gazetach tutejszych, iż, na zawstydzenie akademii francuskiej, wynalazł nie tylko kwadraturę koła, lecz oraz geometrycznie oznaczyć może kwadraturę wielkich linii krzywych. Spodziewać się wypada, iż tajemnicę swoją ogłosi.

— Dnia 1 lutego —

(z Gazety Hamb. Börsen Halle).

W piątek Król Jmć z Xiążęciem York nadradzał się w rzeczach wojskowych.

Zawczora, Hrabia Münster miał wysłuchanie u Króla Jmci i złożył otrzymane depesze z Hannoveru.

W sobotę od godziny 2giej do pół do szóstej, w niedzielę od 3ciej i wczora do 5tej godziny, odbywała się rada gabinetowa w ministerjum stosunków zewnętrznych, na którą wszyscy ministrowie wezwani byli; a dzisiaj na godzinę 1szą znowu są wezwani.

W sobotę hrabia Harrowby daje wielką gabinetową ucztę; jutro daje wieszczkę hrabia Liverpool w Fifehouse dla wielu parów, a Pan Canning w Gloucester-lodge dla wielu członków izby niższej.

Możemy z niezawodnych wiadomości, jako i z listów naysznakomitszego domu w Lisbonie, donieść, że trudności oznaczanie niepodległości Brazylii, na takim punkcie stały, iż stałość i wielkie usiłowania P. William, miały być pokonane i pierwsza poczta miała przynieść wiadomość, o przedsięwzięciu stosownych do tego środków. Tu tejszemu gabinetowi tak wiele zależało na oddaleniu z ministerjum stosunków zewnętrznych hrabiego Suberra, iż Sir William otrzymał rozkaz, oddalenia się z Lisbony i zabrania angielskich okrętów wojennych na Tagu, jeśliby nie zezwolono na odmianę ministrów. Słychać, że Ch. Stuart popłynie do Lisbony, a potem na posła królewskiego przy dworze brazylijskim do Rio.

Gazeta Korrespondent Hamburski wyraża. Powiększenie wojska angielskiego 15,000 ludzi, z których tylko 5000 na żołdzie kompanii wschodnio-indyjskiej ma popłynąć do Indyy, obudza uwagę i z wielką ciekawością oczekują na królewską mowę zagajenia parlamentu. Lubo powszechnym jest życzeniem utrzymanie pokoju i Lord Liverpool i P. Canning niedawno podczas uroczystej biesiady to przyrzekali; jednakże gabinet angielski upatruje potrzebę, zabezpieczyć się od przypadku nastąpić mogącego poróżnienia. Niższa klasa ludu angielskiego nie ma wielkiej ochoty do służby wschodnio-indyjskiej. W obu ostatnich miesiącach, kiedy zaciąg był dobrowolny, zaledwie 200 ludzi stawili się. Irlandya dostarczyła około 500 ludu.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Dziennik Mod umieścił dawną wiadomość, ogłoszoną w Wiedniu roku 1761, za panowania Cesarzowej Maryi Teresy, w następującej osnowie: „Nie mało tu utyskuja na wzmagające się zbytki w strojach i modach, które zwłaszcza między kobietami mocno się szerzą, tak dalece, iż rzemieślniczego stanu niewiasty, które, niegdyś starały się tylko o wygodę i chędogość w szatach, a jedwabów prawie nie znały, teraz już poczynają przez suknie, co do materji bardzo kosztowne, co do kroju nader wymyślne, co do kształtu nader modne, równać się z damami nawayzszego stanu. Zatem Dwór tutejszy, uważając, iż rzecz ta długo bez szkody kraju trwać nie może, owszem powstająca wyniosłości żądza, górowania jednej nad drugą, do większych utrat powodem być może, zamyśla przez porządne przepisanie ubiorów, dla każdego stanu ludzi, położyć tamę tej zarazie.“

Dnia 12 stycznia o godzinie 9tej wieczorem, jeździec konny, na jednej z ulic Londynu, zwabił mnóstwo ciekawych ludzi. Z obudwóch nóg jego wychodził ogień, rzucający światło na 2 lub 3 sążnie przed koniem. Okazało się, iż to była próba bardzo użytecznego wynalazku, to jest, strzemion, opatrzonych nowego rodzaju latarniami, które są z trzech stron zamknięte, i tylko od przodu światło dają. Tym jeźdźcem był sam wynalazca Pan Peat, przybyły z Romford do Londynu. Lampy są olejem nalane i tak urządzone, iż światło tylko przed sobą rzucają, jeżdżąc a nie konia w oczy nie razi, i żadnym ruchem, ani stąpieniem konia, nie doznaje przeszkody w paleniu się.

Dziennika wileńskiego Ner 12 r. 1824 zawiera rzeczy następujące: Wypadki społeczne: List do przyjaciela, o powodzi w St Petersburgu, zdarzonej d. 7 listopada 1824 r. — Poezya. Sad ostateczny, duma przez Adama Słowikowskiego; Lza, elegja tegoż; Burza tegoż; Jaś i Zosia tegoż; Pieśń tatarska z Puszkina tegoż; Uleczenie tegoż; Płacz dziewczicy tegoż; Krzewina tegoż; Lutnia, elegja tegoż; Sierota tegoż; Do Apollina, pieśń Horacyusza, przekład Juliana Korsaka; Mazurek, wiersz A. Karłowicza; Epigramma tegoż. — Statystyka. Nynowsze wiadomości statystyczne o gubernii mohilewskiej, przekład Leona Rogalskiego. — Podróż. Opisanie wyspy Ceylanu i jej mieszkańców i podróż do tej wyspy odbyta przez John Davy. — Technologia. Łatwy sposób osuszania pokojów. z ryciną. — Fizyka. Systematyczny wykład fenomenów elektro-dynamicznych. Cząstkę 2ga z 3ma rycin. — Wiadomości Bibliograficzne. Pisma peryodyczne polskie na rok 1825.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 10 lutego rubel srebrny 3 ruble 77 kop. dukat nowy r. 11 k. 75 imperyal 37 rub. 70 kopiejek.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

wyraża.
udzi, z
wcho-
obudza
rólew-
szach-
d Li-
oczy-
et an-
przy-
klas-
y do
nich
wie
koło

ošć,
Ce-

wie:
tuki
ke

ko-
śl-
się

a-
ez

do
0.
a-

go
a-

—

1

107

1

Franciszkowi Muszkowskiemu . . 86 26.

Tomaszowi Buzrewiczowi	86	26.
Ooufremu Szreyderowi	86	26.
Dalkowskiemu	88	63 $\frac{1}{2}$.
Skwirczyńskiemu	191	26 $\frac{1}{2}$.
Rużyckiemu	191	26.

Dla odebrania tych nagród pieniężnych, zechcą pomienione osoby same lub ich sukcesorowie, przybyć do tej Tamożni, w czasie prawami przepisany, z oczywistemi o sobie dowodami, albo przysłać w tym celu komukolwiek prawną plenipotencyą.

Sekretarz Żurawlew.

2. JP. Katarzyna Morzowna Obywatelka Królestwa Polskiego, w Dobrach Towianach JOOXX. Radziwiłłow, w Gubernii Litewsko-Wileńskiej w powiecie Wilkomierskim leżących, dokończyła życia; która Testamentem pod Datą Roku 1824 września 20 sporządzonym, a 1825 stycznia 2 dnia w Ziemstwie Wilkomierskim aktykowanym, pomiędzy innemi imo, Dla dwóch Braci Stryeczno-rodzonych, a Synów Stanisława Morzy, lub ich Sukcesorów zł. 1000. 2do, Dla Siestrzana JP. Franciszka Wysockiego, urodzonego z Anny Kałakuckiej i dla Siestrzenicy JP. Julii Kałakuckiej po rubli srebr. 100. 3tio, Dla drugiej Siestrzenicy JP. Ludwiki z Kałakuckich Wnorowskiej, oraz dla Wnuczki JP. Scholastyki Wnorowskiej po rubli srebr. 50. 4to, Garderobę i wszelki sprzęt, na równy podział dla trzech osob, jakoto: dla JP. Ludwiki z Kałakuckich Wnorowskiej, tudzież dla Panien Scholastyki Wnorowskiej i Julii Kałakuckiej przeznaczyła; obowiązując mnie niżej wyrażonego Exekutora do ścisłego woli swojej wypełnienia. O czym uwiadamiając wzywam, aby wyrażone osoby przy dowodach dostatecznie upewniających, że są istotnemi podług jej dyspozycji Sukcesorami, mianowicie te, którym jest zapisana ruchomość, same osobiście razem i nierozdzielnie dla podziału i skwitowania do Dóbr Towian przybyły. Działo się w Radziwnach Roku 1825 mca lutego 6 dnia.

b. Marszałek ptu Wilkomierskiego Adam Książ Żagiell.

3. Sąd Exdywizorski na jednoczasowe usatysfakcyonowanie wszystkich Kredytorów zeszłego Stanisława Kaczyńskiego Pułkownika Remissą Głównego Sądu determinowany, w Majątku Zolciskach w powiecie Wilkomierskim exystujący, postanowił nieodmiennie całkowite to dzieło w dniu 23 idącego mca w oczewistą wziąć namowę, do tego więc czasu aby strony interessowane z pełną gotowością jawiły się pod utratą rzeczy ostrzega. Datt. 1825 mca februarii 6 dnia.

Szymon Kulwiec b. Sędzia Ziem. ptu Kowińskiego Exdywizor.

Józefat Erdman Prezydent Grodz. Upitski.

Wincenty Butler b. Pisarz Grodz. Wilk, Regent Michał Grądzki.

3. Doznając największego ukontentowania

z profesyi mojej, która jest od kilku lat przemnie wolno praktykującego nayprzyjemniejszym celem życia, postanowiłem publicznie przez gazetę Kuryera Litewskiego nayczulsze złożyć podziękowanie W. Strumiłłowi Radcy Tytularnemu, Sekretarzowi Zgromadzenia szlacheckiego Gubernii Wileńskiej i kawalerowi, zadosyć czyniąc moim uczuciom wdzięczności, jakie tylko mogą być wynurzone z serc obowiązanych ludzi, za nayszczodroblisze dobrodzieystwo. Albowiem przez nayłaskawsze względy swe naytroskliwiej W. Strumiłło poświęcając momenta naydroższe, uczył z naydokładniejszą pilnością i wielką cierpliwością, wszystkich wydziałów tyczących się sztuki ogrodniczej; czém będąc dzisiaj dostatecznie przez nayłaskawsze względy wzmienionego Dobrodzieja obdarzony, zostałem oraz przez niego zarekomendowany do JWW. Giełgudow Marszałkow b. nadwornych Litewsk, u których po upływie trzech lat mojej bytności w obowiązku ogrodnika, nadal przyjąłem ogrod na własny dochód od roku idącego aż do roku 1831. Rzadkie położenie wzmienionego ogrodu, sposobność praktyki we wszystkich częściach ogrodnictwa, zaopatrzenie onego w Oranżeryą Treybhauz i inne cieplarnie, w których naypiękniejsze znajdują się rośliny, dodają naywiększą zachętę w moim staraniu, i naywyższą przyjemność w podjętej pracy. Jeśliby zatym kto z obywateli życzył dać do niniejszego ogrodu chłopców na naukę, chętnie za umową poświęcam moje usługi, zaręczając, iż z tej szkoły naylepsze wydam owoce. Datt. w Zamku JW. Giełguda Marszałka, leżącego odwie mile od Jurborgu. Roku 1825 januar. 10 dnia. Adam Szczepkowski.

Roku 1825 mca stycznia 10 dnia. Daje niniejsze nayrzetelniejsze Swiactwo JP. Adamowi Szczepkowskiemu, iż zostając w obowiązkach ogrodnika przez trzy lata ciągle w dobrach mojego Oycy Zamek zwanych w Gubernii Wileńskiej w powiecie Rossijskim położonych, dał siebie poznać z naylepszej strony tak co do konduity jak i znajomości w sztuce ogrodniczej.

Jan Giełgud Marszałkowicz Nadwor. Lit.

3. Niżej podpisany za prawem wieczysto przedaźnym w roku teraźniejszym 1825 mca januar. 26 dnia wydanym i przed aktami Ziem. ptu Wilkom. przez W. Bogusława Horodenskiego Pisarza Pokoju obwodu Murym-polskiego przyznaym, stawszy się aktorem i dziedzicem majątku Limentowszczyzny w ptcie Wileńsk. w parafii Bohusławickiej położonego, wzywa wierzycieli jeżeli jacy są i mają Ewinkę na tym majątku, aby raczyli do niżej podpisanego w przeciągu miesięcy trzech objawić swe pretensye.

Dyzmas Hryniewicz Gran. Wileń. Sędzia.

Roku 1825 lutego 6 dnia wolno drukować. Wileński Ziem. Sędzia Alojzy Jasiński.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	W i a t r y.	Odmiana w powiet.
	d. 12 godz. 6 $\frac{1}{2}$ z rana dnia 13 — — — —	28 cal. 3,5 lin. 28 — 2,4 —	— 11 stopni. — 14 — —	Póln. Zach. Póln. Zach.	Pogoda. Pogoda.